

STRIPTEKENAAR
HERMAN ROOZEN
ZOEKT NUANCE
IN LANDBOUWSECTOR

Tekst DOUWE ANNE VERBRUGGE | Fotografie THEO TANGELDER

OPA GOOIT GEEN OILIE OP HET VUUR

De wereld van de boeren staat door de stikstofcrisis op zijn kop. Met hun protesten zorgden ze voor veel ophef. Dat liet ook Opa niet onberoerd. Maar met zijn trekker Betsie haalde hij Den Haag niet. "Niet helemaal toevallig heb ik hem net buiten het dorp laten stranden. Tijd voor bezinning. Juist in tijden dat de nuance weg lijkt te zijn, zoekt Opa die op", vertelt striptekenaar Herman Roozen.

"Typisch Opa: tegen de stroom in roeiend."

HERMAN ROOZEN

Striptekenaar Herman Roozen groeide als boerenzoon op in het Achterhoekse dorp Taldijk. Die wereld fungeert als zijn inspiratiebron. "De stripfiguur 'Opa' is een mengeling van mijn vader en mijn opa die beiden boer waren, en van mijn oom - de broer van mijn vader - die loonwerker was. We hadden op de boerderij van alles wat. Zo'n 35 koeien, een koppel varkens en we verbouwden aardappelen, graan en sulkerbieten. "Niet op één paard wedden", was mijn vaders lijfspreuk."

Na de Hogere Agrarische School in Dronten zocht Herman ("het boerenvak bleek niet iets voor mij") opnieuw de collegebanken op (studie cognitiewetenschap) om vervolgens striptekenaar te worden. Zo schreef hij verhalen voor de Donald Duck, werkte hij mee aan Sesamstraat en is ook het Sinterklaasjournaal een klant van hem.

www.hermanroozen.nl

Een ietwat behoudende boer, maar wel eentje die op een opportunistische manier openstaat voor toekomstige nieuwerwetsigheden. Zo omschrijft de 53-jarige strip-tekenaar Herman Roozen 'zijn' Opa. Opa is de hoofd-persoon in de strip van Boerderij, het vakblad voor de agrarische sector, waarin hij het boerenleven onder de loep neemt. Soms maatschappelijk geëngageerd of wat kritisch. Soms ronduit lollig. Herman: "In de strip overheerst de grap, het moet niet te serieus worden. De strip brengt even ontspanning in de snel veranderende wereld op het platteland."

Omdraaien

De 'grap' overheerst dus in de strip, maar dat de agrarische wereld in het maatschappelijke debat over de stikstofuitstoot de zwartepiet-toegespeeld kreeg, zint de strip-tekenaar niet. "Dat was buitenproportioneel. De aandacht ging eenzijdig uit naar de boeren. Gedurende de coronacrisis lag het vliegverkeer nagenoeg stil en reden er veel minder auto's. De lucht boven Nederland was in de afgelopen vijftien jaar nog nooit zo schoon, terwijl de boerenbedrijven tijdens de coronacrisis gewoon door produceerden. Dat zet toch wel aan het denken. Wat ik ook zo flauw vind, is de suggestie dat als de helft van de boerenbedrijven stopt, er weer extra gebouwd kan worden. Een soort stikstofruilhandel. Ik zou het wel grappig vinden om dat om te draaien, haha. Leg de helft van de bouwsector stil, zodat er weer meer ruimte is voor boerenbedrijven. Ik snap wel dat dat niet haalbaar is, maar ik bedoel: er komen zoveel bedreigingen op de boer af, dat ik het niet gek vind dat ze met hun trekkers naar Den Haag togen."

Bodemprijzen

Echt boos wordt Opa zelden in de strips van Herman Roozen, maar hij sluit niet uit dat ook Opa een keertje buiten zinnen raakt. "Tijdens het oplaaiende stikstofdebat vond ik het best lastig om goede strips te maken. Misschien was ik wel een beetje bang dat de boel echt zou escaleren. Op het moment dat de boer van zijn erf komt, is er echt wel iets aan de hand. Ik wilde met Opa geen olie op het vuur gooien, veel liever blijf ik de nuance zoeken. Want Opa is niet meer die stijfkop van vroeger, hij is veel meer iemand die meebeweegt naar een toekomstbestendig platteland." Maar de strip-tekenaar sluit niet uit dat hij het boerenbedrijf wat meer in bescherming gaat nemen via Opa. "De aandacht mag ook wel eens worden verlegd naar de grootwinkelbedrijven die weigeren een behoorlijke prijs voor de zuivel-, groente- en fruitproducten te betalen. En wat te denken van de consument zelf? Die heeft overal een mening over - en gelukkig ondersteunen veel mensen de boeren ook - maar eenmaal in de supermarkt gaan ze toch weer voor de kilonallers! Nog zo'n leuk weetje: wist je dat met de komst van flexitariërs de vleesconsumptie is toegenomen? De dagen dat ze wel vlees mogen eten, schijnen zij hun vleesloze dagen te overcompenseren. Vreemde wezens die flexitariërs!"

'DAT WORDT' WEL
EEN DINGETJE HOOR,
die zelfrijdende trekkers'

Robottrekker

De digitalisering en de niet te stuiten opmars van de technologie in de agrarische wereld ontgaat de strip-tekenaar niet. "Ik denk dat de boer over een tijdje niet meer op zijn eigen trekker zit. Met robot-gestuurde trekkers wordt de oogst binnengehaald. Nu gebeurt dat alleen nog op gazonnetjes van de doorzonwoning, zo meteen in het groot. In een stripje heb ik neef Herman hiermee al eens laten experimenteren. Het zou mij niet verbazen als dit werkelijkheid wordt. Dat wordt wel een dingetje hoor, die zelfrijdende trekkers. Boeren ontlenen hun identiteit aan een dikke trekker. Beetje machtsvertoon hè. Zo van: 'Ik heb een Deutz met zoveel pk of een John Deere met die mogelijkheden...' Net als het vroeger onder de boeren het een dingetje was om zo vroeg mogelijk op te staan om de koeien te melken. Daar werd bij de boeren onderling op gelet."

Bladknagers

Herman Roozen verwacht dat duurzaamheid en milieuwetgeving de komende decennia het reilen en zeilen op de boerenerven bepalen. Hoe dat uitpakt? "De boerderijen die ver van de steden liggen, worden grote gesloten dozen. Soort distributiecentra waarin tegelijk alle koolstofdioxide en stikstof wordt opgeslagen. Dat worden boerderijen waar je aan de ene kant voer instopt, en aan de andere kant vlees uitkomt. De tuinbouw is al op die manier georganiseerd.

De boeren die dicht bij de steden wonen, richten zich steeds meer op de bewoonde wereld. Met winkeltjes en bed & breakfast voor de stadsbewoners die in het weekend een frisse neus willen halen. Zo worden de 'bladknagers' - de wat progressiever georiënteerde vegetariërs uit de stad - de nieuwe melkkoe van deze boeren. Opa zal wel het voorbeeld geven hoe je als boer niet al te veel werk hebt aan die erfbezoekers, haha! Want de boer wil niet fulltime campinghouder worden. Maar dat komt wel goed. Daarbij: ik zorg er altijd voor dat Opa niet iets of iemand helemaal met de grond gelijk maakt. Het woord 'bladknagers' heb ik trouwens zelf verzonnen. Vond ik wel treffend. En grappig. Wie weet haalt het de Dikke Van Dale nog eens!"

Farmers Defense Force

Met een kroontjespen tekent Herman Roozen de strip van Opa, waarna hij op de computer de tekeningen inkleurt. In de meer dan achthonderd stripjes die hij maakte, is Opa met zijn tijd meegegaan. "Ik denk dat Opa tekenend is voor boeren die toekomstbestendig denken. Je kunt als boer niet chagrijnig op het erf blijven zitten achter een gesloten hek. Daarom heeft Opa ook niets op met Farmers Defense Force. Rare club. Veel te radicaal. En dan ook nog eens een naam in het Engels. Dat verzin je toch niet! De werkelijkheid is in dit geval krankzinniger dan de wereld van de strip. Een knokploeg

VOORGANGER

Sinds 2004 schrijft en tekent Herman Roozen de strip van Opa in het weekblad Boerderij.

"Een van de eerste dingen die ik heb doorgevoerd toen ik de strip van Henk Groeneveld en Hanna Kraan overnam - Hanna schreef soms mee met Henk - was de introductie van een mobieltje voor Opa. Zo behoudend is Opa namelijk niet. Niet dat hij continu allerlei digitale vernuftigheden uitprobeert, maar als het hem een keertje uitkomt om een drone in te zetten, zal hij dat niet laten."

met een paar hooivorken in het logo. Je zou denken dat het een grap is, dus ik sluit ze niet uit voor een optreden in een toekomstig stripje!"

Tesla-Betsie

Herman benadrukt dat het in de strip niet gaat gebeuren dat Opa ooit terecht komt op een efficiënt functionerende agrarische fabriek. "Op de achtergrond van sommige striptekeningen dringt die wereld wel bij Opa door. De grote windmolens zijn zichtbaar, zij hebben de plek van de hooibergen ingenomen. Maar Opa woont nog steeds nostalgisch. Zijn boerderij heeft nog van die herkenbare stalraampjes en hij klust graag in een schuurtje vol met bewaarde rommel. Stiekem denk ik dat alle boeren ergens op het erf nog een schuurtje met troep hebben. Niets lekkerder dan dat, toch? Het leuke is dat Opa met zijn zuinigheid eigenlijk al volop meedraait in het zo populaire 'kringloopdenken'. Zonder dat ie het zelf beseft. Zijn rode trekker Betsie weet hij altijd weer aan de praat te krijgen. Al is het over een paar jaar met biodiesel of misschien krijgen we wel een Tesla-Betsie. Hartstikke duurzaam en biologisch verantwoord. Net als zijn klompen: onverslijtbaar."

**'Je kunt als boer niet chagrijnig
OP HET ERF BLIJVEN ZITTEN
ACHTER EEN GESLOTEN HEK'**

